

# Sisällys

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| Prologi.....                                              | 9   |
| Kaksi aatelismiestä ratsasti Suomen historiaan.....       | 13  |
| Kolmaskin aatelinen, Svinhufvud .....                     | 20  |
| Mannerheim ja von der Goltz historiassa .....             | 21  |
| Preussilaisen kreivin lähtökohdat .....                   | 29  |
| Sotilaan oppia nimikkorykmentissä.....                    | 30  |
| Komentajana lännessä ja idässä .....                      | 34  |
| ”Oikea mies oikealle paikalle” .....                      | 38  |
| Hangon maihinnousun poliittinen tausta.....               | 41  |
| Lähettiläs Hjelt kytki Suomen Saksaan.....                | 41  |
| Saksan ensimmäinen maihinousu Eckeröhön.....              | 48  |
| Svinhufvud tapasi von der Goltzin .....                   | 52  |
| Kreivin työkalut – aikansa nopean toiminnan yhtymä .....  | 57  |
| Itämeren divisioona – ”Die kleine deutsche Truppe” .....  | 58  |
| Sonderverband für Ostsee .....                            | 61  |
| Osasto Brandenstein .....                                 | 63  |
| Ongelmana viestintä.....                                  | 64  |
| Miksi Hankoon eikä Poriin? .....                          | 67  |
| Heikko alku yhteistyölle .....                            | 67  |
| Jääesteet – sopiva tekosyy .....                          | 73  |
| Alistus Mannerheimille jäi paperille .....                | 76  |
| von der Goltz sai oman sotansa .....                      | 83  |
| Taitava propaganda pohjusti maihinnousun.....             | 87  |
| Svinhufvud, von der Goltz ja Mannerheim .....             | 87  |
| ”Kenraali von Sassnitz” ja satatuhatta saksalaista .....  | 95  |
| ”Pelastajakreivin” ensimmäinen näytös heti Hangossa ..... | 99  |
| Russarön linnake antautui – punakaarti pakeni .....       | 100 |
| Vapauttajana – ei valloittajana .....                     | 102 |
| Kaksi tärkeää sopimusta .....                             | 109 |
| Senaatin huoltotakuu von der Goltzille.....               | 110 |
| Amiraali Meurer eliminoi Venäjän laivaston.....           | 111 |

|                                                                         |            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Pikamarssia Hangosta Helsinkiin</b> .....                            | 117        |
| Operaation perusasetelmat.....                                          | 117        |
| ”Rakkauden kahvila” Tammisaarella .....                                 | 121        |
| Kreivi Hamiltonin Karjaan retki.....                                    | 125        |
| Suomalaiset etappipataljoonat .....                                     | 131        |
| Kapteeni af Ekströmin rauhanvälitys.....                                | 132        |
| Tannerin oppositio organisoitui.....                                    | 138        |
| Alberga – punaisten hukattu mahdollisuus.....                           | 139        |
| Taistelu Wardin puutarhassa .....                                       | 140        |
| Helsinki vallattiin kortteli kortteliilta – neljällä pataljoonalla..... | 142        |
| Kapinailyhty sammui.....                                                | 148        |
| Punavangit Saksaan? .....                                               | 150        |
| Keisari muisti eversti von Tschirschky.....                             | 152        |
| <br><b>Helsingin vapauttaja ja ”Pelastajakreivi”</b> .....              | <b>155</b> |
| Odottetut vieraat.....                                                  | 155        |
| Tekla Hultinin näköalapaikka.....                                       | 159        |
| Saksalaisia Santeri Alkion yövieraina .....                             | 164        |
| Juhani Ahon huoli sodan seurauksista .....                              | 170        |
| ”Maasta mielten, maasta miekkain” – Eino Leinon hehkutusta .....        | 178        |
| von der Goltzin tuki maltillisille sosialisteille .....                 | 181        |
| <br><b>Kreivi von der Goltzin voitonparaati</b> .....                   | <b>185</b> |
| Saksan mahti sai valkoiset hurmioon.....                                | 186        |
| Amiraali Meurer jäi varjoon.....                                        | 191        |
| Korkean tason kiitospäivälliset.....                                    | 193        |
| <br><b>Sotaretken toinen vaihe – punaisen länsiarmeijan tuho</b> .....  | <b>197</b> |
| Osasto Brandensteinin marssi Lahteen .....                              | 198        |
| Mannerheim pyysi von der Goltzin apua .....                             | 201        |
| Syrjäntään ”legendaarisen kaamea taistelu” .....                        | 206        |
| Lahden saarrostaistelu – ”Suomen Sedan” .....                           | 208        |
| <br><b>Svinhufvudin ja Mannerheimin valtataistelu</b> .....             | <b>213</b> |
| Mannerheim ja Vaasan senaattorit .....                                  | 214        |
| Svinhufvudin ja von der Goltzin akseli.....                             | 215        |
| <br><b>Mannerheimin vastaisku</b> .....                                 | <b>219</b> |
| Ylipäälliköt tapasivat Mikkeliissä ja Riihimäellä.....                  | 220        |
| Mannerheimin suuri lavastus – voitonparaati .....                       | 223        |
| Toinen lavastus senaatissa.....                                         | 226        |
| Lähettiläs von Brück ja majuri Crantz kunniapaikoilla .....             | 229        |
| Paraatin kaksitahoinen jälkikuva .....                                  | 230        |

|                                                                                   |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Mannerheim syrjäytetään</b> .....                                              | 233 |
| von der Goltzin tyyli arvio.....                                                  | 233 |
| Mannerheimin lähtölaskenta.....                                                   | 237 |
| <b>Der deutsche General in Finnland</b> .....                                     | 245 |
| Poliittinen kenraali.....                                                         | 246 |
| Deutsches Kommando Kämpissa ja Smolnassa.....                                     | 249 |
| Kolme monarkistia: Svinhufvud, Paasikivi ja von der Goltz.....                    | 252 |
| Alkio ja Hultin von der Goltzin pakeilla.....                                     | 254 |
| Maila Talvion salongin saksalainen kreivi.....                                    | 256 |
| <b>Kuri ja radikalismi von der Goltzin murheena</b> .....                         | 261 |
| Tätä von der Goltz ei Lahdessa nähnyt.....                                        | 261 |
| Joukkoja uhkaava radikalisoituminen.....                                          | 264 |
| <b>Ludendorffin puskuri ja von der Goltzin teräsnyrkki</b> .....                  | 267 |
| Miksi Saksa tuli Suomeen – Ludendorffin ja von der Goltzin näkemykset.....        | 268 |
| Suomen puskuri Saksan lehdistä.....                                               | 272 |
| Svinhufvudin ja von der Goltzin tavoitteena sotilasliitto.....                    | 273 |
| Valkoisen armeijan perintö oli pettymys.....                                      | 278 |
| Saksa tiedusteli ja näytti mahtiaan.....                                          | 285 |
| Oiva neuvo Suomen ulkopoliitikalle.....                                           | 289 |
| Hyökkäys Pietariin – Mannerheim kyllä, Svinhufvud ei, von der Goltz ei vielä..... | 291 |
| <b>Saksan panos ratkaisi sodan – von der Goltzin rooli</b> .....                  | 295 |
| Saksa koulutti jääkärit – valkoisen armeijan tukevan rungon.....                  | 297 |
| Suomi etsi tukea myös Ruotsista.....                                              | 299 |
| Brest-Litovskin rauhansopimus – valkoisten voiton perusta.....                    | 303 |
| Punakaartista ei ollut vastusta.....                                              | 306 |
| Tiedossa oli, mutta ei osattu varautua.....                                       | 313 |
| Venäläisten rooli rintamalla.....                                                 | 316 |
| Kauan vaiettu asia – vapaussota alkoi yhdessä sopimalla.....                      | 321 |
| Neljän maihinnousun iso pelotevaikutus.....                                       | 326 |
| Helsingin valtausta on vähätelty.....                                             | 327 |
| Hämeenlinnan ja Lahden unohdetut voitot.....                                      | 328 |
| Mannerheim, Churchill ja valkoisen Suomen tulkinta.....                           | 329 |
| Punainen ja venäläinen tulkinta.....                                              | 333 |
| <b>Lähtö Suomesta joulukuussa 1918</b> .....                                      | 339 |
| Tuskaiset viimeiset viikot.....                                                   | 340 |
| Haikeat tunnelmat Eteläsatamassa.....                                             | 344 |
| Punaiset ja von der Goltz.....                                                    | 353 |

|                                                                    |            |
|--------------------------------------------------------------------|------------|
| Karu paluu Saksaan .....                                           | 357        |
| Mannerheimin uusi voitonparaati .....                              | 358        |
| <b>Taistelu bolsevismia vastaan jatkui Baltiassa .....</b>         | <b>361</b> |
| ”Bolsevikkien pelätin” ja hänen ”tylsä miekkansa” .....            | 363        |
| Unelma suuren Saksan nopeasta paluusta .....                       | 367        |
| Mannerheimilla ja von der Goltzilla sama tavoite .....             | 369        |
| <b>Oikeiston lemmikki – von der Goltz ja Suomi 1919–1944 .....</b> | <b>373</b> |
| Kaunis kuva Suomesta .....                                         | 373        |
| Asevelisuhde oli myös aitoa ystävyyttä .....                       | 377        |
| Patsaat ja haudat muistuttamassa Saksan panoksesta .....           | 379        |
| Kreivistä Hitlerin kannattaja .....                                | 387        |
| <b>Epilogi .....</b>                                               | <b>393</b> |
| ”Itsenäisen valtion irvikuva” on anakronismia .....                | 395        |
| Tapa syylistää sodan voittajia .....                               | 399        |
| <b>Lähteet ja kirjallisuus .....</b>                               | <b>403</b> |
| <b>Henkilöhakemisto .....</b>                                      | <b>411</b> |
| <b>Lähdeviitteet .....</b>                                         | <b>423</b> |